

Regulace a ovládání

regulace pro kuchyně

2.3.d

ZÁKLADNÍ POPIS, URČENÍ

Automatická regulace pro větrání kuchyní je volitelným příslušenstvím kuchyňských digestoří typu DiNER, STANDARD, a VARIANT a rovněž odsávacích stropů pro velkokuchyně typu SKV.

Systém mikroprocesorové regulace zajišťuje ekonomický provoz větrání v závislosti na okamžité tepelné produkci kuchyňského zařízení a zamezuje tak neekonomickému provozu ventilátorů v čase, kdy se nevaří, nebo při snížené tepelné zátěži.

Základním principem automatické regulace je snímání teploty v oblastech nad spotřebiči a v prostoru kuchyně. Pokud se teploty nelíší, jsou sepnuty pouze minimální otáčky ventilátorů pro zajištění základní výměny vzduchu v kuchyni a je povolen provoz plynových spotřebičů. Při vzrůstu teplotní diference mezi teplotními čidly nad nastavitelnou hodnotu 3 až 7 K se automaticky spíná odsávací i přívodní ventilátor na vyšší výkon. Při dalším růstu teplotní diference se spínají oba ventilátory na maximální výkon. Při poklesu této diference dochází k automatickému snížení výkonu, případně i přechodu do základní, minimální výměny vzduchu.

Automatická regulace dále zajišťuje i protimrazovou ochranu vestavěného rekuperačního výměníku změnou otáček přívodního a odtahového ventilátoru u digestoře typu DiNER.

SESTAVA SYSTÉMU

Systém automatické regulace se skládá z následujících prvků:

- rozvodnice RG
- ovládací panel OP
- mikroprocesorový modul SM

Rozvodnice RG jsou osazeny jištěním, hlavním vypínačem, silovými spínacími prvky a dalšími součástmi v závislosti na typu regulace B, C (viz tabulka).

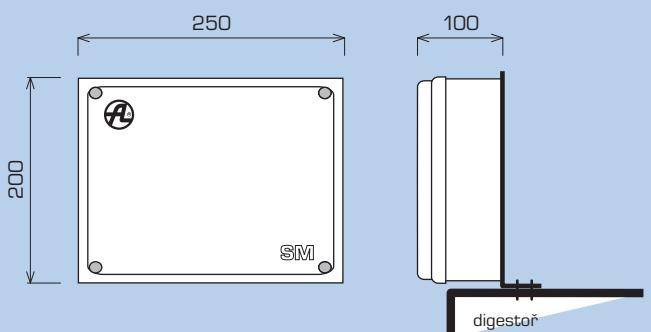
Rozvodnice RG se dodávají v nástěnném provedení, v krytí IP 54 a osazují se do prostoru VZT strojovny, chodeb, skladů, apod., vždy mimo prostor kuchyně v blízkosti ventilátorů.

Ovládací panel OP je osazen silovým přepínačem volby provozu [0 - AUT - RUČ - I - II], vypínačem osvětlení a indikační LED diodou provozu. Volitelně obsahuje i LED diodu signalizace zanesení filtrů, reakci tepelné ochrany ventilátorů nebo poruchu frekvenčního měniče, ovladač by-passu, ovladač toopení a případně potenciometr pro nastavení teploty přiváděného vzduchu nebo teploty

v prostoru (externí teplovzdušná jednotka). Panely OP se dodávají v krabici z plastu v nástěnném provedení v krytí IP 43. Osazují se do prostoru kuchyně.

Mikroprocesorové moduly SM obsahují připojovací svorky osvětlení digestoře, řídící mikroprocesorový modul, čidla provozní teploty a protimrazové ochrany, případně další čidla dle typu digestoře. Dodávají se v krabici z plastu v krytí IP 54 umístěné pevně nad digestoří.

MIKROPROCESOROVÝ MODUL SM

Umístění: Standardně je umístěn na vrchní hraně nebo na čele (Diner) digestoří, podle požadavku je možno osadit na boční straně nebo i samostatně na zdi.

ATYICKÉ SESTAVY

Dle požadavku lze pro konkrétní kuchyň navrhnut individuální systém regulace – například pro více digestoří se společným ventilátorem, víceotáčkové systémy, apod.

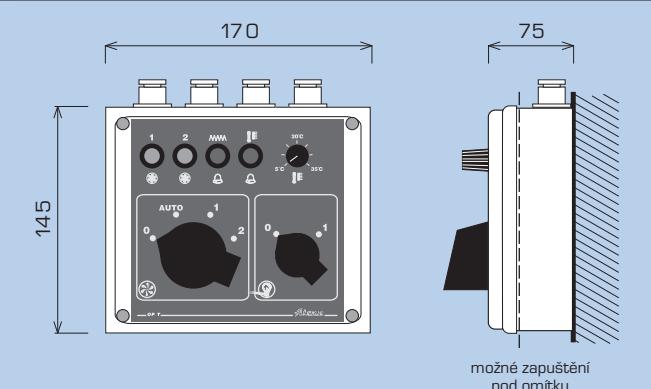
PŘEDNOSTI AUTOMATICKÉ REGULACE

Automatická regulace se vyznačuje vysoce ekonomickým provozem, krátkou dobou návratnosti a výrazně pomáhá zajistit dokonalé hygienické podmínky v kuchyních.

NÁVRHOVÝ SOFTWARE

Pro návrh regulace a digestoří lze s výhodou využít i specializovaný návrhový program vytvořený dle směrnice VDI 2052 (SRN). Tento program najeznete na našich internetových stránkách www.atrea.cz, nebo si jej vyžádejte na naší adrese.

OVLÁDACÍ PANEL ŘADY OP

Umístění: V prostoru kuchyně ve výšce cca 1 300 až 1 500 mm
Krytí: IP 43

Atypická provedení: Informujte se u výrobce na možnosti

ROZVODNICE RG2

ZNAČENÍ ROZVODNIC RG

RG 2 - 230V - B - 9,0A / 400V - B - 6,8A + ...

OZNAČENÍ ROZVODNICE ●

RG1 - ovládání pouze odtahového ventilátoru

RG2 - ovládání přívodního a současně i odtahového ventilátoru

NAPÁJECÍ NAPĚTÍ - přívodní ventilátor ●

230 V - 1-fázové 230 V, 50 Hz

400 V - 3-fázové 400 V, 50 Hz

TYP REGULACE - přívodní ventilátor ●

B, C (viz. tabulka)

JMENOVITÝ PROUD - přívodní ventilátor v A ●

NAPÁJECÍ NAPĚTÍ - odtahový ventilátor ●

230 V - 1-fázové 230 V, 50 Hz

400 V - 3-fázové 400 V, 50 Hz

TYP REGULACE - odtahový ventilátor ●

B, C, (viz. tabulka)

JMENOVITÝ PROUD - odtahový ventilátor v A ●

DOHŘEV, CHLAZENÍ, PŘÍSLUŠENSTVÍ ●

(viz tabulka a ceníky)

Použití ventilátorů

Automatická regulace pro kuchyně využívá pro svoji ekonomickou funkci tří otáček ventilátorů.

Z tohoto důvodu je nutné používat ventilátory, které regulaci otáček umožňují, tj. jsou víceotáčkové nebo které je možno regulovat.

Příklad vhodných ventilátorů, které lze použít:

- 1) jednofázové (230 V, 50 Hz), napětově regulovatelné (jednotky **DUPLEX** s 1-fázovými ventilátory, a dále například některé typy ventilátorů řady CVAB, ILB, VDA firmy Elektrodesign Ventilátory; RF, RP, RQ, RF firmy Remak; KD, KDRD, KT, RS, RSI, KTEX, CT, CKS, TFD, TOD, TFDQ, TFDX firmy Systemair a další) – typ regulace **B**

2) třífázové (400 V, 50 Hz), výrobcem označené jako napětově regulovatelné (jednotky **DUPLEX** s 3-fázovými ventilátory, a dále například některé typy ventilátorů řady ILT, VDA firmy Elektrodesign Ventilátory; RF, RP, RQ, RF firmy Remak; KD, KDRD, KT, RS, RSI, KTEX, CT, CKS, TFD, TOD, TFDQ, TFDX firmy Systemair a další) – cenově příznivější regulace změnou napětí – typ regulace **B**

- 3) třífázové, běžného provedení, napětově neregulovatelné (například typy ventilátorů řady RFC, RFE, TERNO firmy Alteko H) nutno pro regulaci použít frekvenční měnič – typ regulace **C**

RG-2 - 230 V	ovládání ventilátoru s 1-fázovým motorem B ventilátor napětově regulovatelný [např. DUPLEX], maximální jmenovitý proud 9,0 A C regulace frekvenčním měničem, z rozvodnice standardní analogový výstup 0 - 10 V pro řízení frekvenčního měniče [*]
RG-2 - 400 V	ovládání ventilátoru s 3-fázovým motorem B ventilátor napětově regulovatelný [např. DUPLEX], maximální jmenovitý proud 14,5 A C regulace frekvenčním měničem, z rozvodnice standardní analogový výstup 0 - 10 V pro řízení frekvenčního měniče [*]
DOHŘEV	- volitelné příslušenství - řízení teplovodních nebo elektrických ohřívačů typ T - základní řízení spínání vypínačem s volbou zapnutu - vypnuto [silová regulace] - u teplovodního ohřívače se silovým uzlem RS-TPO lze teplotu přiváděného vzduchu nastavit na termostatické hlavici - u elektrického ohřívače v základním provedení lze teplotu přiváděného vzduchu nastavit termostatem přímo na ohřívači typ ROT - komfortní dálkové ovládání teploty přiváděného vzduchu potenciometrem [digitální regulace] - u teplovodního dohřevu je nutné doplnit do rozvodnice RG modul RMT - u elektrického dohřevu je vyžadován elektrický ohřívač EPO s vestavěným modulem RME
DOHŘEV CHLAZENÍ	- volitelné příslušenství - řízení teplovodního ohřívače a přímého nebo nepřímého chladiče - rozvodnice RG je doplněna digitálním regulátorem s displejem, umožňující komfortní nastavení všech parametrů systému - dle volby je možné regulovat na teplotu přiváděného vzduchu (snímanou kanálovým čidlem NS 120) nebo na teplotu v prostoru (snímanou buď prostorovým čidlem teploty NS 100 nebo kanálovým NS 120 v odtahovém potrubí) - digitální regulátor zajišťuje i automatické ovládání klapky by-passu
ATYP	- atypické provedení na dotaz [např. ovládání regulačních klapek u více digestoří, kaskádové řízení apod.]

*) frekvenční měnič není standardní součástí dodávky

OVLÁDACÍ PANELY OP

OP	obj.č. A410001	- ovládání ventilátorů, osvětlení, signalizace zanesení filtru a poruch
OP-T	obj.č. A410002	- ovládání ventilátorů, osvětlení, vypínač topení, signalizace zanesení filtru a poruch
OP-ROT	obj.č. A410003	- ovládání ventilátorů, osvětlení, nastavení teploty
OP-B	obj.č. A410004	- ovládání ventilátorů, osvětlení a by-passu [např. jednotky DUPLEX]
OP-T-B	obj.č. A410005	- ovládání ventilátorů, osvětlení, vypínač topení a by-passu [např. jednotky DUPLEX]
OP-ROT-B	obj.č. A410006	- ovládání ventilátorů, osvětlení, nastavení teploty a vypínač by-passu [např. jednotky DUPLEX]
OP-TCH	obj.č. A410009	- ovládání ventilátorů, osvětlení, nastavení teploty [pro rozvodnicí s digitálním regulátorem chlazení]
OP atyp	-	- funkce dle konkrétního požadavku [např. ovládání klapek, osvětlení více digestoří, apod.]

MIKROPROCESOROVÉ MODULY SM

SM 1	- obsahuje připojovací svorky osvětlení digestoře, svorky řídícího mikroprocesorového modulu, čidla teploty a protimrazové ochrany - určeno pro nástěnné digestoře délky L < 4 500 mm, středové digestoře délky L < 2 500 mm
SM 2	- funkce shodná s SM 1, obsahuje dodatečná čidla teploty [celkem 8 čidel] - určeno pro nástěnné digestoře délky L > 4 500 mm, středové digestoře délky L > 2 500 mm, stropy SKV do 4 odsávacích kanálů
2x SM2	- dvojice modulů SM 2 určená pro rozsáhlější odsávací stropy SKV s 5 až 8 odsávacími kanály
XM1	- doplňková svorkovnice pro propojení 2 ks modulu typu SM2

VZOROVÉ PŘÍKLADY

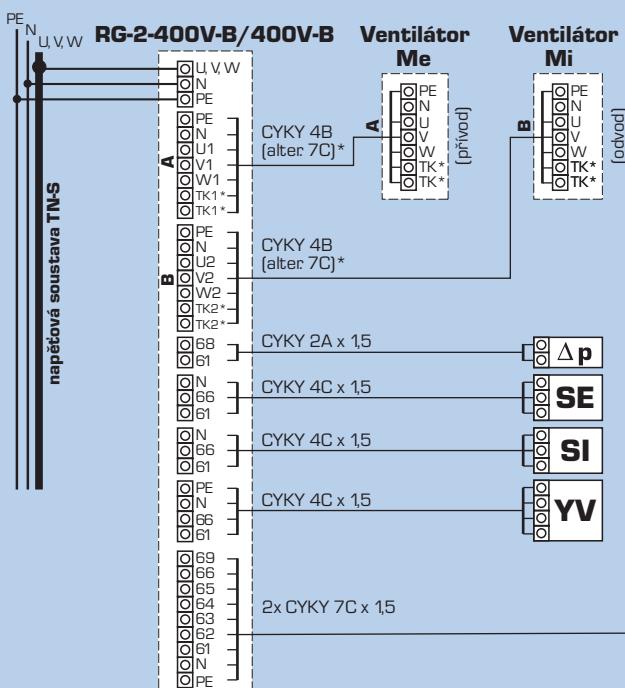
Zde uvedené příklady jsou pouze pro základní představu o principu propojení jednotlivých systémů. Konkrétní schéma je vždy součástí dodávky. Pro návrh regulace lze s výhodou využít i specializovaný návrhový software „Větrání kuchyní“ nebo „Jednotky DUPLEX“.

Při návrhu je vždy nutno respektovat následující pravidla:

- v systému regulace se vždy propojují stejně označené svorky
- propojovací kabely nejsou součástí dodávky, neuvedené dimenze kabelů je nutno stanovit dle příkonů motorů a jejich uložení
- při regulaci frekvenčním měničem (provedení C) je třeba hlavní přívod vést odděleně od ostatních a přívody k ventilátorům Me a Mi vést stíněným kabelem
- součástí frekvenčního měniče musí být přívodní filtr pro odrušení třídy „B“ – bytová zóna

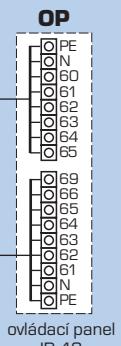
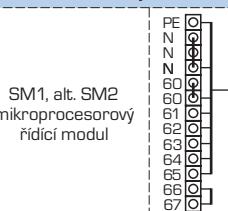
1/ DIGESTOR NEBO STROP SKV SE DVĚMA 3-FÁZOVÝMI VENTILÁTORY

prostor strojovny

prostor kuchyně

DINER, VARIANT STANDARD, SKV

ovládací panel IP 43

* ... svorky TK pouze u motorů s vestavěnou tepelnou ochrannou [rozpínací kontakt min. 230 V / 0,5 A] – použit kabel CYKY 7C

Δp ... manostat filtru přívodního vzduchu spínací kontakt 230 V / 0,5 A [není součástí dodávky]

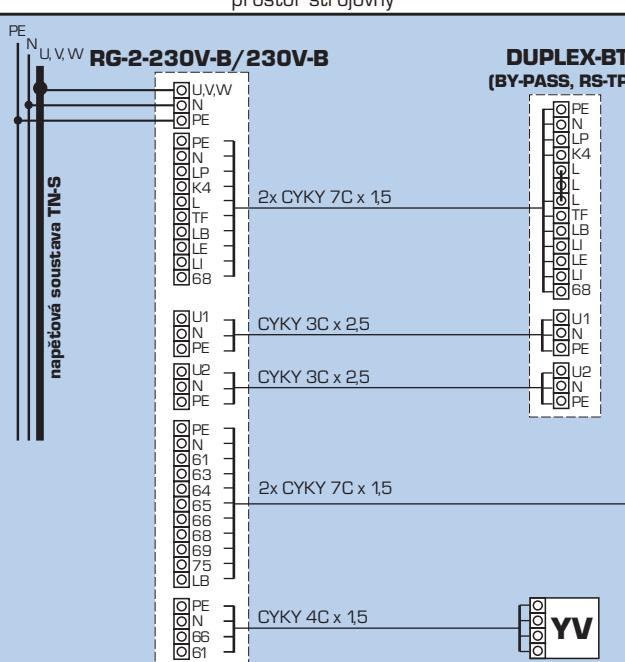
SE, SI ... servopohony přívodní a odtahové klapky

YV ... uzavírací plynový ventil

Příklad sestavy digestoře nebo stropu, dvou 3-fázových ventilátorů a ovládacího panelu OP. V systému je rozvodnice RG-2 (ovládání dvou ventilátorů) s napěťovým [typ B] řízením.

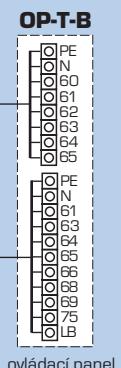
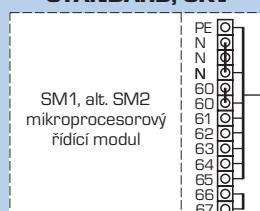
2/ DIGESTOR NEBO STROP SKV S JEDNOTKOU DUPLEX-BT

prostor strojovny

prostor kuchyně

VARIANT, STANDARD, SKV

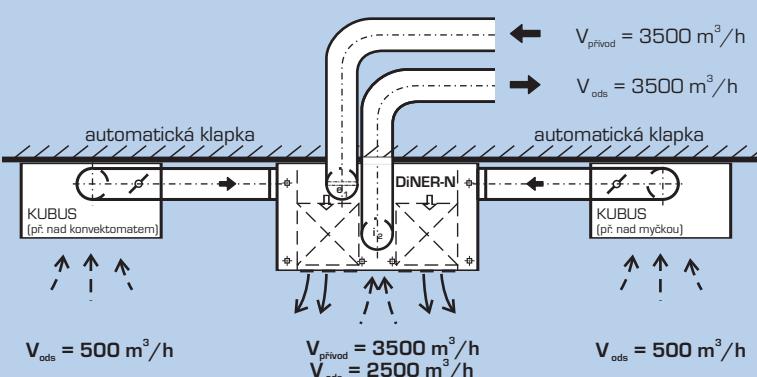

ovládací panel IP 43

Příklad sestavy digestoře nebo stropu SKV, jednotky DUPLEX-BT (s 1-fázovými ventilátory, teplovodním ohřívačem, by-passem a regulačním silovým uzlem RS-TPO) a ovládacího panelu OP-T-B. V systému je rozvodnice RG-2 (ovládání dvou ventilátorů) s napěťovým [typ B] řízením.

VZOROVÉ SESTAVY REGULACE, EKONOMIE

1 / PŘIPOJENÍ PŘIDRUŽENÝCH ZÁKRYTŮ TYPU KUBUS K DIGESTOŘI TYPU DINER

V praxi se často vyskytuje i případ, kdy je některý spotřebič osazen mimo varné centrum – nejčastěji to bývají konvektomaty, myčky nádobí apod.

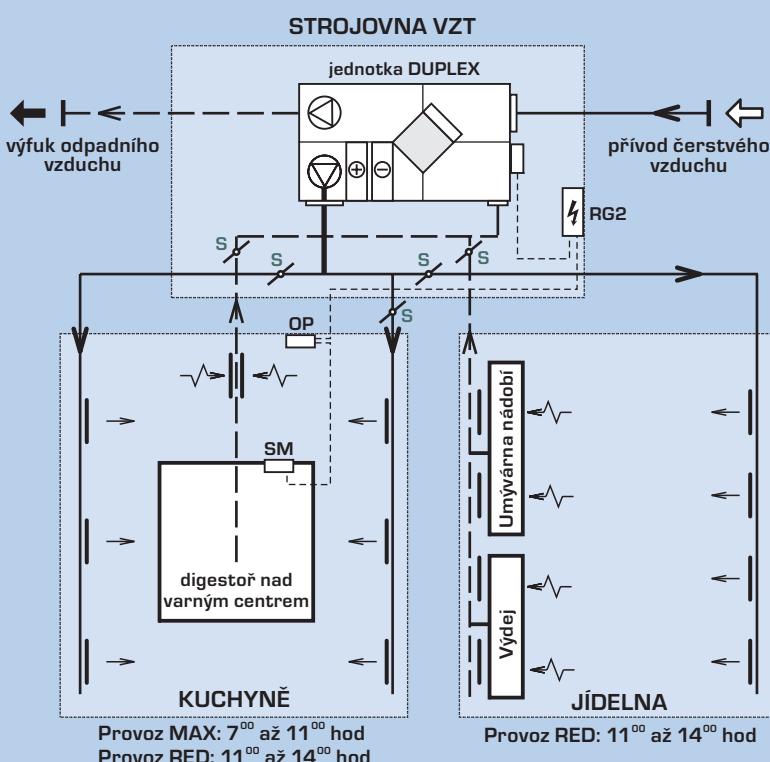
Nad tento spotřebič je vhodné umístit tzv. přidružený zákryt, který lze jednoduše přes klapky připojit na hlavní rekuperacní digestor typu DiNER a ekonomicky využívat i odpadního tepla z tohoto spotřebiče.

Princip řízení

Digestor DiNER je vybavena modulem automatické regulace SM, rozvodnicí RG. Celý systém je ovládán panelem OP.

Klapky přidružených zákrytů se servopohony jsou ovládány jednoduchými vypínači umístěnými v blízkosti spotřebičů pod zákryty (příp. přímo spražené).

2 / ZÓNOVÝ SYSTÉM VĚTRÁNÍ KUCHYNĚ A JÍDELNY

Ve školních jídelnách a všech dalších kuchyních s obdobným typem provozu se výhodně využívá zónový systém větrání.

Společná vzduchotechnická jednotka zajišťuje větrání prostoru kuchyně i jídelny s výdejem jídla. Její výkon se přepíná podle časového využití a provoku obou zón. Obykle se v čase cca 7⁰⁰ až 11⁰⁰ větrá pouze prostor kuchyně, od 11⁰⁰ pak částečně prostor kuchyně a současně i jídelny a umývárny nádobí (redukovaným výkonem).

Systém lze vybavit klapkami se servopohony (S) s plynulým nastavením z ovládacího panelu pro optimální nastavení poměrů mezi jednotlivými prostory.

Princip řízení

Digestor DiNER je vybavena modulem automatické regulace SM, rozvodnicí RG.

Celý systém je ovládán panelem OP, na kterém se volí provozní režimy:

0 – vzduchotechnika vypnuta

AUT. – automatický režim, vzduchotechnika je řízena čidly teploty

RUČ. – ruční režim, vzduchotechnika je sepnuta na minimální výkon

1 – vzduchotechnika je sepnuta na snížený výkon

2 – vzduchotechnika je sepnuta na maximální výkon

EKONOMIE PROVOZU AUTOMATICKÉ REGULACE

Správně navržená automatická regulace má především vyloučit lidský faktor a tím snižovat energetickou náročnost na provoz ventilátorů a dohřev větracího vzduchu.

Graf ukazuje porovnání ročních nákladů na pohon ventilátorů v závislosti na výkonu větrání a denním provozu (pro 3,50 Kč/kWh elektrické energie). V grafu není zahrnuta úspora energie nutná pro dohřev vzduchu !!

Výpočet je proveden pro parametry:

parametry vzduchotechnického systému: $\Delta p = 550 \text{ Pa}$, účinnost ventilátoru 0,55, doba provozu 300 dní / rok, automatická regulace snižuje výkon v 70 % provozní doby na 45 % N_{max}

Závěr

Ekonomická návratnost investice do automatické regulace typu ATREA je v běžných případech do 1 roku.

